

Št.: 0.3.1./2025
Datum: 03-10-2025
Povezava: /

Republika Slovenije
Komisija za preprečevanje korupcije
Dunajska cesta 56

1000 Ljubljana

Zadeva: Ukrep za izpolnitev Priporočila Komisije za preprečevanje korupcije št. 06210-396/2023/73 z dne 17. 7.2025

Spoštovani.

Uvodno

Pišemo vam v zvezi s priporočilom naslovnega organa, ki ga je podal 17. 7. 2025 pod št. 06210-396/2023/73 (»priporočilo«), s katerim se je Nadzorni svet družbe DARS d. d. (»NS«) opozorilo, da dosledno upošteva Priporočila in pričakovanja Slovenskega državnega holdinga d. d. (»Priporočila SDH«), in sicer v primeru, ko v okviru pooblastil presoja ravnanja članov uprave in izvede ustrezne postopke odpoklica, če se v nadzoru ugotovi, da so člani uprave huje kršili obveznosti. V ta namen je Komisija za preprečevanje korupcije (»KPK«) NS zaprosila, da v roku treh mesecev od prejema priporočila obvesti o sprejetih ukrepih, kar bo objavljeno na spletni strani KPK.

Izpostaviti je potrebno, da NS ves čas trajanja mandata dosledno sledi vsem zahtevam in priporočilom, ki urejajo področje ustreznega korporativnega upravljanja v družbi DARS d. d. (»DARS«), kar (ne nazadnje) potrjuje dejstvo, da nobena zunanja revizija (forenzična ali posebna),¹ ni ugotovila kršitev iz tega naslova. Po pregledu priporočila NS ugotavlja, da je obrazložitev v nekaterih ključnih delih podana precej nejasno oziroma nedosledno, na podlagi česar bi bilo mogoče predmetno zadevo presoditi tudi drugače. Kljub navedenemu NS v zaključku tega dopisa podaja ukrep, s katerim bi bilo mogoče slediti priporočilu, ki ga je podal KPK, in na takšen način vzpostaviti še bolj jasna pravila v primeru vodenja postopka krivdne ali sporazumne razrešitve člana uprave DARS.

Opis relevantnega dejanskega stanja

KPK je v priporočilu navedel, da naj bi NS na četrti izredni seji z dne 6. 11. 2023 nedosledno upošteval Priporočila SDH,

¹ V DARS so bili v obdobju zadnjih dveh let zaradi medijskih objav uvedeni kar trije postopki forenzičnih in posebnih revizij, v okviru katerih se je podrobno pregledalo cca. 300 pravnih poslov, ki jih je sklenil DARS z različnimi izvajalci.

Priporočila SDH za družbe v državni lasti niso zavezujoča

Izpostaviti je potrebno, da Priporočila SDH nimajo zavezujoče narave,⁵ kar izhaja (tudi) iz prvega odstavka 20. člena ZSDH-1, ki določa, da ima družba SDH, d. d. (»SDH«), v gospodarskih družbah v državni lasti le tiste pravice, ki jih za posamezno družbo na njeno organizacijsko obliko določajo predpisi, ki urejajo gospodarske družbe, in njeni notranji akti. Ti akti pa družbam v državni lasti oziroma njihovim NS ne predpisujejo, da bi moral NS v primerih, predvidenih v 12.5. točki priporočil SDH, nujno uveljavljati krivdni odpoklic člana uprave, kar bi bilo tudi nerazumno, saj ima končno odločitev o dejanskem obstoju krivdnega razloga sodišče,⁶ ki ni vezano na pravna mnenja zunanjih odvetniških družb.⁷

Dodati je še potrebno, da je v uvodnih določilih Priporočil SDH navedeno, da priporočila ali pričakovanja sama po sebi ne pomenijo izvrševanja pravic delničarja ali družbenika v družbah v lasti države in ne ustvarjajo obveznosti za družbe. Te družbe Priporočila SDH upoštevajo po principu »spoštuj ali pojasni« in v poslovnem poročilu razkrijejo utemeljene razloge, zakaj ne upoštevajo njegovih posameznih priporočil oziroma pričakovanj. Navedeno izhaja tudi iz obrazložitve 12. točke priporočil SDH, v kateri je navedeno, da je nemogoče predpisati absolutno pravilo, kako naj organ nadzora ravna v zvezi z odpoklici članov uprave, zato sta temeljni vodili ravnanje v dobro družbe in standard skrbnosti vestnega in poštenega gospodarstvenika. Odločitev o odpoklicu torej ni pravno vezana, ampak spada v polje proste presoje NS, ki za svojo odločitev odgovarja v skladu z 263. členom ZGD-1.

Drugače navedeno, potem, ko sta država in SDH določila cilje posamezni družbi, ji morata prepustiti avtonomijo, da navedena pričakovanja in cilje tudi doseže, kar pomeni, da mora SDH svoje pravice in obveznosti izvajati tako, da ne posega v posamezne poslovne in vodstvene odločitve družbe v upravljanju,⁸ kamor spada tudi odločitev NS o razrešitvi predsednika uprave. Ne glede na vsebino pravnega mnenja je torej imel NS prosto presojo, ali in kdaj bo glasoval o krivdni razrešitvi predsednika uprave, pri čemer velja izpostaviti, da je v trenutku prostovoljne podaje odstopne izjave⁹ mandat bivšega predsednika uprave prenehal, zaradi česar NS ni mogel (več) odločati o njegovi krivdni razrešitvi.

Pogoji, določeni v 12.5. točki Priporočil, niso izpolnjeni

V 12.5. točki Priporočil SDH je določeno, da družbe s kapitalsko naložbo države v okviru presoje integritete še 5 let od krivdnega odpoklica upoštevajo, če je razlog za odpoklic v hujši kršitvi, ki ima znake kaznivenga dejanja ali večjega oškodovanja družbe (50.000 EUR ali več).

⁵ Tako tudi na spletni strani KPK: <https://www.kpk-rs.si/sl/aktivnosti-komisije/izdana-priporocila>, kjer je navedeno, da prejemniki priporočil slednjih zakonsko niso dolžni upoštevati, saj gre za neobvezujoč dokument.

⁶ 1. in 2. člen Zakona o sodiščih.

⁷ Določilo 3. odstavka 180. člena ZPP (t. i. načelo *iura novit curia*).

⁸ A. Stroj in Štampar; Upravljanje državnih podjetij v lasti SDH, pravna razmerja do ustanovitelja, kadrovski postopki ter implementacija priporočil in kodeksov upravljanja, Podjetje in delo, št. 6-7, letnik 2016.

⁹ Bivši predsednik uprave te izjave ni izpodbijal (na način, da naj bi bila podana napaka volje – npr. izjava, podana pod prisilo ali grožnjo).

Odstop s funkcije bivšega predsednika uprave je bila najbolj racionalna možnost

Za DARS je bil odstop bivšega predsednika uprave najboljša rešitev kompleksne (pravne in dejanske) situacije, saj se je na takšen način družbo obvarovalo pred negotovimi sodnimi postopki,

V namen izbire ustreznih kandidatov za člane uprave in drugih ključnih kadrov je DARS v letu 2024 sprejel Politiko ustreznosti in primernosti, v okviru katere se presoja tudi osebno integriteto, neoporečnost in ugled. To pomeni, da se pri merilu primernosti strokovne službe DARS¹⁷ (med katerimi se primeroma¹⁸ presoja tudi neobstoj pravnomočnega akta KPK, s katerim bi bila ugotovljena kršitev integritete). Takšna zahteva je določena tudi v 8. in 10. alineji 7.2.2 točki Statuta DARS, ki določata pogoje za predsednika ali člana uprave, med katerimi sta določeni zahtevi, da kandidat za to funkcijo ne sme biti oseba, za katero je KPK s pravnomočnim aktom ugotovila kršitev integritete, kot jo opredeljuje ZIntPK, in izpolnjuje pogoje, ki jih določi NS pred začetkom identificiranja kandidatov za člane posloводства.

Pojasniti je potrebno, da je v 12.5. točki Priporočil SDH določeno, da se obstoj krivdne razrešitve, ki ima znake kaznivega dejanja ali večjega oškodovanja družbe, v roku 5 let zgolj upošteva v kadrovskem postopku in torej ne pomeni (avtomatične) prepovedi za (ponovno) izbiro takšne osebe v posloводство. Pravni položaj se torej pri (morebitnem) ponovnem kandidiranju v posloводство družbe v državni lasti ni spremenil, saj bi morale kadrovske komisije v vsakem primeru preveriti sporna ravnanja, ki jih je storil kot predsednik uprave DARS in na tej podlagi skrbno oceniti njegovo osebno in poklicno primernost ter ustreznost za opravljanje takšne funkcije.

Sklepno – ukrep NS za izpolnitev priporočila KPK

Kljub temu, da so Priporočila SDH za NS neobvezujoča, hkrati pa bi lahko bile po vsebini diskutabilne, bo NS nemudoma pristopil k aktivnostim, s katerimi bo NS sledil usmeritvam, podanim s strani KPK, saj njihovo izpolnjevanje prispeva k boljšemu upravljanju s korupcijskimi tveganji in s tem preprečevanju nastanka kršitev, s čimer se krepi raven integritete v družbi.¹⁹ V ta namen **je NS pristopil k spremembi Poslovnika o delu NS, v okviru katerega bodo implementirana določila 12.3., 12.4., 12.5. in 12.6. točke Priporočil SDH.** Na takšen način bo imel NS določena jasna in zavezujoča pravila pri odločanju o načinu²⁰ razrešitve člana organa vodenja, s čimer bi se v DARS zmanjšala nevarnost korupcijskega tveganja pri vodenju korporativnega upravljanja.

Lep pozdrav.

mag. Andrej Šusteršič
predsednik nadzornega sveta DARS d. d.

¹⁷ To sta Služba za skladnost poslovanja in integriteto ter Služba za upravljanje kadrov.

¹⁸ To pomeni, da ne gre za obvezni izključitveni kriterij, temveč (zgolj) okoliščina, ki jo v zvezi z drugimi dejstvi primeroma presoja uprava DARS.

¹⁹ Ibidem pod opombo 6.

²⁰ Krivdne ali sporazumne.

Poslano:

- po elektronski pošti na naslov: anti.korupcija@kpk-rs.si.

V vednost:

- SDH, d. d., Mala ulica 5, 1000 Ljubljana.

